

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**... Pars Difficultatum Propositarum Eximio D. Martino
Henrico De Swaen in Universitate Lovaniensi S. T. Doctori**

Fontaine, Jacques

Coloniæ Agrippinæ, 1692

Caput III. Eximii D. Martini de Swaen erga Constitutiones Archi-Episcopales
& Apostolicas reverentia, non alia quam Janseniana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39142

Theologum Janseniani, ubi confidenter eis loqui licet, solent extollere nisi suis placitis consentientem.

Hæc omnia Jansenismi indicia te Martine appellant, hæc nequidquam pallium Thomisticum verbotenus ambientem nimium te Pseudo-Augustiniano furfure conspersum vociferantur. Non adeò semper facile est Satanæ transfigurare se in Angelum lucis ut assumptis ad blanditias speciosis crinibus nusquam tetra cornua promineant. Sic neque cuilibet semper facilè ita pallio Thomistico caput involvere, ut inquieta cauda nusquam se exerat, & colubrum prodat Jansenianum. Conclusionem Lectoribus nulli partium studio deditis relinquo. Mihi videtur moraliter demonstrativa, *Eximium Dominum De Swaen in Jansenismi suspicionem non immeritò vocari.*

CAPUT III.

Eximii D. Martini de Swaen erga Constitutiones Archi-Episcopales & Apostolicas reverentia, non aliamquam Janseniana.

Nihil adhortatione tam frequenti, nihil supplicibus libellis, obsecrationibus & gra-

gravissimi ponderis argumentis apud Martinum proficio. Certum illi est à charissimo suo Jansenio numquam avelli. Adeò non movet ipsum famæ suæ apud tam multos graviter laborantis periculum, non Ecelesiasticæ unitatis violatio, non scandala, non Apostolica fulmina, ut potius his omnibus contemptis Jansenianum sensum publicè tueri decernat, Alexandri VII constitutionem proculcare, atque omnes quâ voce, quâ scripto ab admittendâ Apostolicâ definitione ubique terrarum receptâ avocare.

Pergis hanc explosam toties Jansenistarum nœniam occinere, futilem ad fallendos incautos restrictionem, nisi quod res est vocari malis splendidum mendacium; *Plus vice simplici palam feceram*, inquis, *me errores omnes quos Ecclesia & Pontifices Innocentius X. & Alexander VII in suis Constitutionibus damnarant, animitus damnare.* Et tamen ubique palam profiteris te nolle errores Jansenianos ab iisdem Pontificibus tam disertè proscriptos rejicere. An negabis suppositum quod Jansenius errores ullos docuerit? Ast illud toties tibi tuisque ostensum est tot argumentis omnem non pertinacem Jansenii patronum tam perspicuè convincentibus.

Cur non sic etiam hæretici quilibet jactare
pos.

possint se damnare cum Martino *animitus* pro sua *sinceritate*, & *simplicitate* errores omnes quos Ecclesia Romana & quælibet Concilia, quilibet Pontifices confixere? An contradictionis hos vel mendacii redargues dum ab hæresiarcharum sententiis ne latum quidem unguem se patiuntur dimoveri? Suppositum tecum negabunt *animitus*, se suosque Patriarchas non aliud docere *animitus* contendent quàm quod Augustinus docuit & Spiritus Sanctus in Scripturis revelavit. Tam fortiter quam tu te Thomistam asseres, etiam *sincerè*, ut soles, illi se fortissimè & *sincerissimè* dicent & si vis *animitus* Augustinianos.

Hoc igitur sæpiùs à me tibi inculcatum, velim memoriâ teneas non esse hoc *animitus* damnare propositiones easdem quas damnat Pontifex, si alium sensum execraris quàm Pontifex, si sensum quem Ecclesia ferit anathemate, ut innoxium defendas, atque in sensum prorsus alienum damnationem convertas. Non est eadem Propositio ubicumque sensus est dispar, juxta regulas omnium dialecticorum. Quid igitur hominibus mendacissimè imponis quasi propositiones quinque easdem damnes quas Christi Vicarius? Quâ impudentiâ persuadere niteris te omni sensui damnato renuntiare, omni propositioni dam-

F

na-

nate eo sensu anathema dicere , quo dicunt Thomistæ? Hi sensum Jansenianum cum Pontificibus & Ecclesiâ universâ averfantur , vos deperitis ; hi Jansenio apertè bellum indicunt , vos ei ubique consentitis ; hi Scholis suis eum eliminant , vos eum recipitis , vos amplectimini , plus ejus auctoritati quàm Pontificum & Ecclesiæ tribuentes.

Reponis dignam Patre Magistro sententiam : *Tum Didacus de Oropega , tum R. P. Isaacus de Bruyn à quibus hanc professionem aliquando sum rogatus , non judicum , nedum Tyrannorum , sed privatarum dumtaxat personarum vices ergà me huc usque obierunt. Non judicum , nedum Tyrannorum vices obimus Martine ; & tamen Jansenismum tibi objicientibus respondere non dubitas , nomen tibi Christiani esse cognomen Catholici. Utinam non solum Christiani tibi & Catholici nomen , re & sensu vanum sit ! Profiteris te recipere definitiones omnes Ecclesiæ , errores omnes à Pontificibus prosriptos condemnare , & identidem profiteris eandem fidem , quam Thomistæ. Quid opus professione fidei tam multiplici ? Quotiescumque tibi Jansenismus objicitur , non opus tot protestationibus , dic Oropegam , dic R. P. Isaacum de Bruyn non judicum , nedum tyrannorum vicem gerere. Sine Christianus & Catholicus , aut Calvi-*

nista , aut libertinus , sive Atheus , quid Dē-
daci id refert , qui nec judex tibi sit , nec Ty-
rannus ? Nihilominus omnem infidelitatem ,
omnem hæresim tam promptè rejicis , tam
studiosè repetis te omnem hæresim averfari ,
Christianum te esse , Catholicum , SS. Augu-
stini & Thomæ discipulum .

Aliud igitur sit oportet quod te à dam-
nando Janseniano sensu absterreat , quàm
quod nec Reverendus P. de Bryn , nec
ego judices tui simus , aut tyranni . Aliud
autem non reperio quàm quod sapius tibi
ostensum est , & aliquando satis ingenuè con-
fiteri videbaris , doctrinam Jansenii Apostoli-
co fulmine afflari non posse , quin tua tuorum-
que majorum inde contraheret fuliginem .

Non tantùm publicè professus sum , inquis ,
*me articulos à summis Pontificibus damnatos dam-
nare cum omnibus erroribus quos continent , sed*
etiam me *præstare religiosam observantiam erga*
summorum Pontificum constitutiones . Quænam
obsecro , optime Martine , est hæc obser-
vantia Religiosa ? Si te hîc mentem tuam
clare exprimere pudeat , sunt enim etiam-
num nebulosa tempora , religiosam ego tuam
observantiam paucis expono . Multum defers
Romanis Pontificibus , quod eorum con-
stitutiones erroris publicè non redarguas ,
F 2 quod

quod eas explicatione saltem futili digneris, & cavillando malis eludere, quàm proscindere conviciis, & inconcussa fidei documenta, hæreticæ pravitatis insimulare. Hujusmodi reverentiam, Pater Magister, vocare solemus *beneficium latronum*, qui tum demum multum sibi gratiarum deberi existimant, quando vitam non abstulerint. Sic procul dubio inter Jansenianos mitissimi sunt qui, dum hæresim animo fovent, eam non nisi æquivocarum vocum obscuris indiciis & indecoro quandoque silentio produnt. Tu verò, Martine, non tam cautè semper linguam & sty- lum prohibuisti, ut ex supradictis manifestum est. Quænam autem est illa Theologi ergà Archi-Præsulem suum reverentia, si decretum ejus publicè impugnet, quænam erga definitiones Apostolicas religio, si eas partim tantùm admittat, partim rejiciat, merè pro libitu, nullo ductus rationis momento? Damnat Innocentius X. doctrinam contentam libro cui titulus Augustinus Jansenii, ut Pontifex ille disertè testatus est in Brevi ad Episcopos Gallia, clariùs Alexander VII. ferit doctrinam eandem & sensum ejusdem voluminis; ante utrumque illum Pontificem Urbanus VIII. proscribit eundem librum tanquam resuscitantem cum magno Catholico-
rum.

rum scandalo, & Apostolicæ Sedis contemptu errores à Pio V. & Greg. XIII. condemnatos. Tu ne quidem hæcenus errorem, quantumvis multi omnium oculis jam sæpè fuerint expositi, voluisti agnoscere ne generali quidem & confusâ confessione, licet tot precibus rogatus. Abstinuisti saltem à publica Decreti Archi-Episcopalis impugnatione, si ipse juramentum præstare detrectas; quæ tergiversatio tibi non multo honestior est, quam patris Magistri apud Jansenistas appellatio; saltem permisisti ut illud præstent alii, & non tanquam inutile, importunum, & irreligiosum excepisti. Quid enim sibi vult illud de facti illius, ut vocatis, incertitudine? Quid? an Archi-Episcopus Mechliniensis, an alii sapientissimi Belgii Antistites, subditos suos non aliter ad sacros Ordines, non aliter ad curam animarum aliaque beneficia volunt promovere nisi prius rem incertam sacramento confirmaverint, atque adeò à gravissimo contra religionem crimine duxerint exordium? si parum vobis est illustrissimos nostros & zelosissimos præfules obterere, Apostolicam saltem Majestatem revereri decuit, neque tanti flagitii adeò temerè reum agere, Alexandrum VII. qui omnes Gallia Episcopos, Doctores, Li-

centiatos, nec non alios quoscumque Ecclesiastici ordinis, tam regulares, quàm seculares, etiam Moniales ad idem juramentum obstrinxerat. Quæstionem facti vocas, & talem in quâ errare queant Pontifices, atque ipsa Concilia oecumenica, an liber contineat doctrinam hæreticam vel damnabilem. Hanc quatuor Episcopis Gallis Jansenio aliquando adhærentibus ais *doctrinam esse omnium retrò seculorum, ac præcipuè novissimis temporibus assertam à viris sanctæ Sedi Apostolicæ addictissimis Baronio, Bellarmino, Richelio, Pallavicino, & aliis Theologis Sirmondo & Petavio, & juxta spiritum Bullarum Apostolicarum.* Multum profectò Martino nostro aliisque Jansenii patronis debet Roma, quòd à vobis primùm didicerit illud, quòd antè nesciverat. Ignorabat Roma esse quæstionem facti de sensu libri hæretico, vel Catholico, & quidem ejusmodi facti, in quo, & Pontifices, & Concilia, & universa Ecclesia nihil citrà erroris periculum possint definire. Nesciverant Christi Vicarii ejusmodi definitionibus satis reverentiæ, & observantiæ deferri, si quis promittat se, *nihil dicturum, aut scripturum definitionibus illis contrarium.* Quod verò Petri Cathedræ magis probrosum est, *spiritum Bullarum Apostolicarum non intellexerat, vel frau-*

fraudulenter , & mendacissimè fuerat interpretata , teste Patre Magistro cum suis quatuor Galliaë Episcopis , si tamen Episcopi illi eodem prorsùs sensu verba citata acceperint , quo Martinus.

Existimaverat enim Alexander VII , cum suis tum temporis Consultoribus Episcopis , & Cardinalibus quæstionem de sensu libri Janseniani hæretico definiri posse infallibiliter , hunc fuisse spiritum Bullarum Innocentii X *cum Occasione* , & Alexandri VII *ad Sacram*. Persuaserat sibi Fideles adigi posse ad condemnandam secum propositiones in sensu libri , atque adeò non sufficere ad plenam religionem , & ergà Constitutiones Apostolicas reverentiam , nihil docere definitionibus illis contrarium , ut satis luculentè indicat præscriptum ab eo juramentum in formulam , quæ sequitur.

„ Ego N. Constitutioni Apostolicæ Innocentii X. datæ die 21. Maii 1653 , & Constitutioni Alexandri VII. datæ 16 Octob. 1657. Summorum Pontificum me subjicio :
 „ & quinque Propositiones ex *Cornelii Jansenii* libro , cui nomen *Augustinus* excerptas ,
 „ & in sensu ab eodem Autore intento ,
 „ prout illas per dictas Constitutiones Sedes
 „ Apostolica damnavit , sincero animo rejicio ,

„ cio ,

scio , ac damno ; & ita juro. Sic me Deus
adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Quo vos P. Magister Calepino utamini,
quæ fortè nova vobis vocum institutio, &
acceptio sit, non satis assequor. Apud nos
subjicere se constitutionibus, in quibus li-
bri doctrina, & ejus sensus condemnatur
hæresios; easdem propositiones tali sensu in-
tellectas, sincero animo rejicere, ac dam-
nare; denique ità jurare, plusculum nobis
est, quàm nihil dicere, aut scribere con-
trarium. Hoc merè negativum est, illud
maximè positivum. Ità nos quidem semper
edocti sumus P. Magister, nec video, quâ
ratione aliter queat ab ullo mortalium, u-
traque oratio explicari.

Quid censes de homine Pseudo-Politico
qui dum infidelitatem animo reconditam te-
net, nihil fidei nostræ contrarium umquam
profert, seu voce, seu calamo, aut alio
quocumque externo indicio infidelitatem
prodit? An hic meritò potest asserere, &
jurare se animo sincero infidelitatem om-
nem rejicere ac damnare? Potest enim verò
te judice. Atque hæc est *sinceritas* Neo-Au-
gustiniana, hæc *simplicitas*, quam in tuis
tantopere prædicas, *Christiana*, verèque Sa-
cerdotalis, nulla hic in juramento restrictio,

ut-

utpote quam nimis odit P. Magister, & ipso teste Schola Lovaniensis.

Sic P. Martinus cum suis potest cuilibet promittere se daturum montes aureos, ubi autem promissi reus agetur, facile fidem suam liberabit dicendo se montes aureos ei numquam adepturum, illum fuisse, & non alium juramenti sui sensum: quemadmodum enim sincero animo rejicere sensum libri, eumque damnare nihil significat positivum, sed tantum negationem meram, quâ quis damnationem non impugnat, non evertit, ita dare aliud non significat, quam non auferre, non destruere, non evertere. Plana ista sunt, & ab omni furo, vel restrictione juxta novos Theologos aliena. Hanc novam vocum significationem, hanc definitionum Apostolicarum, & infallibilitatis à Christo promissæ limitationem, talem facti, & juris distinctionem Pontificibus, & Cardinalibus ignoratam trans Alpes in Capitolium Jansenistæ aliquot invexere.

Exclamabat olim Hieronymus, sed ironice in Apologia contra Ruffinum l. 3. cap. 8. *O Tivremem locupletissimam, quæ Orientalibus, & Ægyptiis mercibus Romana urbis ditare venerat paupertatem . . . te multo tempore Pharus docuit, quod Roma nescivit: instruxit Ægyptus,*
quod

quod Italia huc usque non habuit. Applicatione distinctiore opus non est, quam quilibet facile per se videt.

Certusne satis es, ut cum quatuor tuis Episcopis asserere possis hanc esse doctrinam omnium retrò sæculorum? Nihil usitatius Jansenistis, quàm quidquid adstruunt, quantumvis novum & inauditum, illud mox omnium sanctorum Patrum suppositis testimoniis, omnium Conciliorum suffragiis & totius venerandæ antiquitatis traditione confirmare.

Quoniam verò quatuor Episcoporum Jansenio faventium autoritatem objicis, ego tibi, longè plures exhibeo, non aliundè accersitos, quàm ex ipsâ Galliâ, qui quæstionem de sensu libri hæretico, vel Catholico quæstionem non facti, sed juris, citrà ullam dubitationem censuerunt. Cardinales, Archi-Episcopi, Episcopi & Ecclesiastici viri in Generalibus Cleri Gallicani comitiis congregati Parisiis 1656. 2. Sept. scribunt Alex. VII. Pontifici maximo. *Iisdem artibus, quibus olim Pelagiani, grassantur novæ Sectæ discipuli, ac præterea ut à Capitibus suis fulminis Apostolici amoliantur ictum (licet obfirmato animo quinque Propositiones Jansenio iterùm abjudicent) ad facti quæstionem, in quâ Ecclesiam falli*
pos-

posse docent, controversiam deducere nituntur. Quas ingeniorum versutias verâ prudentique verborum complexione infregit Breve Apostolicum; quod tricis illis syllabarum ad umbratiles Scholarum disputationes relegatis, DECISIONISQUE AUTORITATE AD JURIS QUÆSTIONEM RESTRICTA, Doctrinam Jansenii, quam opere illo suo explicuit, in propositionum confixarum materiâ, Pontificiâ constitutione damnatam fuisse declarat.

Ubinam autem Baronius, Bellarminus, Richelius, Pallavicinus, Sirmondus, Petavius docuere Quæstionem facti esse de sensu libri hæretico, vel Catholico? Non sufficit Martine hæc tanquam evidentia citrà probationem ullam supponere vel jactare; probandum tibi fuit de singulis. Aio ego nullum hæctenus, ne Arnaldum quidem tam famosum Janseniani phantasmatis artificem, quàm veri Jansenismi defensorem, quin & pro Jansenio in novâ Ecclesiâ Vicarium Generalem, id de ullo eorum, qui adferuntur, hæctenus evicisse. Aliud non docent, quàm quod passim omnes agnoscimus 1. Ecclesiam in factis particularibus non esse infallibilem. 2. Tale factum esse an liber aliquis à tali Autore E. G. Jansenio conscriptus sit, vel ab altero suppositus. 3. An author talem sensum animo approbarit; an scribendo mentitus non sit;

an liber rectè exprimat internum authoris iudicium. An verò liber aliquis prout jacet contineat doctrinam hæreticam, vel Catholicam, non magis authores illi fecerunt quæstionem facti, aut ulla rationis specie facere potuerunt, quàm sit quæstio facti an Propositio quæcumque prout jacet, sit hæretica vel Catholica. Disparitatem Pater Magister si mihi ostenderis, magnæ mihi feceris operæ compendium meque tibi immortalis beneficio devinxis.

Consule si lubet etiam magnum illum factionis vestræ Patriarcham Patrem Abraham, vel si huic ætate, & assidua Ecclesiarum omnium sollicitudine acies ingenii nimium detrita sit, ad illustrem ejus suffraganeum D. Gummarum Huygens, habet hic complures perspicacissimos Consiliarios etiam domesticos omnium scientiarum peritos: Canones antiquos excutiet Clarissimus Dominus van Espen, Sophisticam eruditissimus Opstratius, Patrem Lemos scrutabitur Dominus Hennebellius; in quibus artibus aut scientiis Domini Lovinus, Sullivane, Melis aliique præcipuè excellant, hæcenus non habeo exploratum.

Ideò ad jus spectat decisio quæstionis, quem sensum faciat propositio, hæreticum, an Catholicum, quia dependet à lege humana

nâ & divinâ : ut enim de ejusmodi quæstione feratur judicium consuli debet vocum institutio & consuetudo significandi ; præterea S. Scriptura , an illi locutio ista conformis sit vel difformis. Idem prorsus & non amplius requiritur ad decisionem quæstionis de sensu Propositionis , prout est in libro , sive de sensu libri totius. Ut igitur quæstio juris est an Propositio una sit hæretica , vel Catholica , quod omnes meritò admittitis , ità quæstio juris est de Propositionibus centum , & consequenter de Epistolâ aliquâ vel libro integro.

Ausu sacrilego nuper nescio quis factionis Jansenianæ Theologus in suâ de mente Steyartii Disquisitione pag. 5. non erubuit quæstionem facti vocare , & Ecclesiæ circa illam judicium fallibile jactare , si definiat Canonibus Concilii Tridentini contineri doctrinam Catholicam ; quam tamen evidens est non magis esse quæstionem facti , quàm quæstio facti sit , an liber quem nobis Ecclesia proponit sit Scriptura Sacra , an contineat doctrinam Catholicam potiùs , quàm hæreticam.

Quis non videat quo hæc vergant ? Ut scilicet nihil tandem in fide nostrâ firmum sit nihil stabile. Nam sicut erit quæstio facti & fallibilis an hic liber , quem proponit Ecclesia

G

tam-

tamquam Scripturam, contineat doctrinam Catholicam, & Verbum Dei; eâdem ratione & fortè facilius statuetur de traditione, an talis traditio existat, an verba Sanctorum Patrum & ceterorum, ex quibus traditionem colligimus hoc sensu accipienda sint, hoc sensu ab illis tradita, an non?

Quomodo igitur Ecclesia ad definitiones infallibiles deinceps procedet? Solebant Pontifices & Concilia consulere Scripturam Sacram; præcedentium Conciliorum Canones, Decreta, Sanctorum Patrum Volumina. Si ubique sit quæstio facti de quo Ecclesia non nisi fallibiliter judicare possit, an talis liber sit Sacra Scriptura, an sensus libri vel Canonis, vel Decreti sit hæreticus vel Catholicus, actum est de fide nostrâ, & Christus pessimè Ecclesiæ suæ prospexit; non erit Ecclesia columna & firmamentum veritatis, ut eam vocat Apostolus, non domus ædificata supra Petram, sed potius domus hominis facti exstructa supra arenam, vel etiam arundo quolibet vento mobilis.

Dispiciendum superest, an eos qui Propositiones 5. præscindendo à sensu libri Janseniani damnaverant, hoc ipso judicaverit Clemens IX. remotissimos esse ab hæresi, & debitam, sinceram atque integram Pontificiis
Con-

Constitutionibus obedientiam ac reverentiam præstitisse. Afferit Martinus, ego nego & pernego. Age verba Brevis Pontificii, de quo controveritur discutiamus. Non tibi modò *laciniam aliquam* dabo, sed Breve integrum.

Venerabilibus Fratribus Henrico Arnaldo *Andegavensi*, Nicolao Chovart *Bellovacensi*, Francisco Stephano *Apamiensi*, & Nicolao Pavillon *Aletensi Episcopis*

CLEMENS PAPA IX.

Venerabiles Fratres salutem &c.

Venerabilis Frater Archiepiscopus Thebarum Nuntius isthic noster, misit ad nos elapsis diebus Fraternitatum vestrarum epistolam, in quâ cum ingenti obsequiis nobis, & huic Sanctæ Sedi per vos debiti testatione significabatis, vos juxta præscriptum litterarum Apostolicarum à felicis record. prædecessoribus nostris Innocentio X. & Alexandro VII. emanatarum; sincerè subscripsisse & subscribi fecisse Formulario in ejusdem Alexandri VII. litteris edito. Et si autem quædam de hac re secus circumlata,

„occasionem nobis præbuerant in tam gravi
 „negotio severius (alii serius legunt) pro-
 „cedendi : nam dictorum Prædecessorum
 „nostrorum Constitutionibus firmissimè inhæ-
 „rentes, nullam circa illud exceptionem aut
 „restrictionem admissuri unquam fuissetis ;
 „in præsens tamen, cum nova & gravia ist-
 „hinc acceperimus documenta veræ & totalis
 „Obedientiæ vestræ, quâ & Formulario sin-
 „cerè subscripsistis, & damnatis absque ulla
 „exceptione aut restrictione quinque Propo-
 „sitionibus in omnibus sensibus, in quibus à
 „Sede Apostolica damnatæ fuerunt, alieni
 „prorsus estis à renovandis in hac re errori-
 „bus illis, qui ab eadem damnati sunt, tribuere
 „vobis volumus hoc paternæ benevolentia
 „nostræ argumentum ; fidentes planè divi-
 „næ gratiæ, ac virtuti & pietati vestræ, quod
 „omni conatu facturi sitis impostero, ut
 „sinceræ obedientiæ ac submissionis à vobis
 „in hoc actu nobis præstitæ, plenitudo sem-
 „per magis appareat, doctrinam ac probita-
 „tem vestram in id potissimum adhibentes,
 „ut unà cum obsequio Nobis & huic Sanctæ
 „Sedi per vos debito Catholicam veritatem
 „firmiter tueamini. Zelo, curæque Pontificis
 „scdulò cooperantes, in extirpando ab Ec-
 „clesia Dei novitates omnes ac perturbatio-
 nes

„ties fidelium animarum. Vobis Venerabi-
 „les Fratres Apostolicam benedictionem per-
 „amanter impertimur. Datum Romæ apud
 S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die
 19. Januarii 1669. Pontificatus nostri anno II.

In toto hoc Brevis Apostolico ne verbum
 quidem est, Martine, quod tuam, tuo-
 rumque sequacium pertinaciam excuset, aut
 probet cavillationem. Episcopi quatuor,
 inquit, Andegavensis, Bellovacensis, A-
 pamiensis, & Aletensis declarantur à Ponti-
 fice tanquam verè, & totaliter obedientes:
 atqui noverat Pontifex eos tantum subscrip-
 sisse formulari, ita ut damnarent proposi-
 tiones, præscindendo à sensu libri Jansenia-
 ni; cur igitur quisquam à nobis plus exigat,
 quid ni & nos sine damnatione sensus Jan-
 seniani verè, & totaliter obedientes judice-
 mur, verè subjecti Sedi Apostolicæ, &
 Constitutionum maximè reverentes?

Totius Brevis verba legi attentè, consi-
 deravi singula, ipsa etiam Acta contuli cum
 Brevis diei quartæ Decembris 1668, quæ
 ad Pontificem dicuntur missa per Nuntium
 Apostolicum nomine Archi-Episcopi Seno-
 nensis Episcoporum Catalaunensis, & Lau-
 dunensis *ad informandam specialius suam sancti-
 tatem, de iis, quæ continebantur in processibus*

verbalibus quatuor Episcoporum super signaturâ.
 Supponamus nihil hîc fraudis Jansenianæ
 intercessisse, omnia quæ à te referuntur esse
 ad Pontificem missa, ab eo lecta, & post
 maturum examen hoc Breve Pontificis sub-
 secutum esse, quorum discussionem Gallis
 tantisper relinquo, aio tamen nihil his om-
 nibus contrà nos pro vobis confici. Pontifex
 Episcopos illos verè, & totaliter obedientes
 credidit: *in prasens*, inquit, *nova ac gravia*
istinc accepimus documenta vera, & totalis obe-
dientia vestra. Quid si ego Martine respon-
 deam more vestro quæstio facti est, fortè
 Pontifex deceptus fuit obedientiâ eorum fi-
 citiâ, vel deceperunt Nuntium, vel corru-
 perunt, acta illa nunquam Pontifici integra
 exhibita fuerunt, sed rescissâ parte de quæ-
 stione facti, vel aliis hæc terminis ad Pon-
 tificem perscripta est? Verùm his omnibus
 nihil opus. Supponamus iterùm totius facti,
 ut, vel à Jansenistis refertur, veritatem, &
 sinceritatem, quamvis ejusmodi relatoribus
 parùm fidendum esse, jam pridem edoctus
 sim exemplis plurimis. Quænam ea est vera
 ac totalis obedientia, à Pontifice memora-
 ta? An tua Martine, tuorumque, aut ve-
 stræ similis, quibus ne verbum quidem ha-
 stenus extorqueri potest, quo profiteamini
 re-

rectè damnatas esse propositiones quinque excerptas ex libro Cornelii Jansenii, cui titulus Augustinus, neque sensu qualicumque tantùm vago damnatas, sed prorsùs eodem, qui libro illo defenditur? Si non aliam Ecclesiæ definitionibus reverentiam præstandam doceres Duaci, Martine, quam doceas Lovanii, quid te futurum esset haud fatis scio; fortè Clientes tuos, quorum doctrinam approbasti tam amplè tam magnificè, liceret invisere. Audi P. Magister, quam veram appellet Pontifex, quam integram obedientiam, quâ, inquit, *& Formulario sincerè subscripsistis, & damnatis absque ullâ exceptione, aut restrictione quinque propositionibus in omnibus sensibus, in quibus à Sede Apostolica damnate fuerunt, alieni prorsus estis à renovandis in hac re erroribus illis, qui ab eadem damnati sunt.* Expende, obsecro, Formulare eâ, quâ par est in re tanti momenti attentione: seclude tantisper, & procul remove à te priorem pertinaciam, noli præbere aures inolito affectui tuo erga Jansenium, sed abdicatâ omni præoccupatione: seriò, religiosè, & coram Deo examina: an ullâ ratione patiatur sensum, quo illud vultis intelligi, an juramentum in illam formulam sincerè, sine ullâ exceptione aut restrictione præstitum componi possit cum explicatione quâ

quâ juramentum ab illis præstitum interpre-
ramini.

Testatur Episcopus Laudunensis quatuor
illos Episcopos, qui apud Pontificem fuerant
accusati, Condemnasse & condemnari jussisse pro-
positiones quinque sinceritate omni, absque excep-
tione vel restrictione qualicumque in omnibus sen-
sibus, quos Ecclesia condemnavit. Abest ab illis
quam longissimè ut corde suo regant consilium quod-
cumque errores illos quovis prætextu renovandi, fe-
rendique ut quis illos renovet, vel in minimofactam
ab Ecclesiâ illorum condemnationem labefactet: cum
alii Ecclesiastici non sint, qui inviolatè magis, in
hoc argumento aliisque omnibus, doctrinæ ipsius
adhæreant. Ità sit verùm compone hæc si potes
cum eo quod ais illos non condemnasse pro-
positiones in sensu libri, cui titulus *Augustinus
Cornelii Lanseni*.

Pontifex disertissimè in Constitutione ad
Sacram damnat propositiones in sensu, quem
attentis omnibus antecedentibus & conse-
quentibus faciunt in illo libro. Idem Pontifex
eundem condemnationis suæ sensum verbis
quibus excogitari non possunt clariora, in
Formulari rursus determinat. Jurant Episcopi
aut saltem jurare se profitentur quod propo-
sitiones damnent in omnibus sensibus quos Ecclesia
condemnavit videlicet in Constitutionibus In-

nocentii X & Alexandri VII, præterea protestantur se eas *damnare* juxta formulare ejusdem Alexandri VII, se *ei subscribere omni sinceritate, absque exceptione vel restrictione qualicumque*; atqui condemnatio sensûs, quem faciunt propositiones in libro, cui titulus *Augustinus Cornelii Iansenii* apertissimè continetur tum in Constitutione *ad Sacram*, tum in Formulari; ergo vel Episcopi illi imposuerunt Pontifici & manifestè perjuri sunt, vel damnarunt propositiones in sensu ejusdem libri; si enim sensum illius libri exceperint, quomodo suscribunt Formulari, quod ad sensum illum damnandum à Pontifice studiosissimè institutum est, & à Galliarum Episcopis prius excogitatum & Pontifici Propositum? quomodo protestantur Regi, aliis Episcopis, Nuntio Apostolico, ipsique Pontifici se nihil in Formulari excepisse, nihil restrinxisse ullo modo?

Venio nunc ad infringendum Achillem vestrum & subruendum præcipuum cavillationis vestræ fundamentum. Distinctione, inquis, usi sunt in processibus verbalibus, juxta quorum sensum subscripserunt Formulari & jurarunt: distinguebant in condemnatione propositionum & sensus Janseniani quæstionem juris à quæstione facti, illius deci-

sioni

fioni se fidem præstare professi sunt, hujus
verò facti definitioni reverentiam, juxtà do-
ctrinam omnium sæculorum & recentissimè
Bellarmini, Baronii, Richelii & ceterorum
qui licet addictissimi auctoritati Pontificiæ,
tamen factis ejusmodi particularibus & non
revelatis reverentiam sufficere arbitrati sunt,
fidem divinam non requiri, neque esse Ec-
clesiam in factis illis definiendis infallibilem.
Addis quod Pontificem distinctio ista quatuor
Episcoporum non latuerit, & tamen censue-
rit hæc nequidquam obstante, obedientiam
eorum appellari posse veram & integram.

Hæc est totius argumenti vis judicio qui-
dem vestro insuperabilis, sed meo, strami-
nea. Expendamus actorum verba: *quod verò ad
attributionem spectat, qua propositiones illæ adscri-
buntur libro Fansenii Episcopi Iprensis; iterum præ-
stiterunt, jusseruntque præstari S. Sedi omnem reve-
rentiam & obedientiam, qualis ipsi, dum libros
proscribit, exhiberi debet juxtà Theologorum om-
nium consensum. Quænam ea reverentia est
quænam obedientia conformis doctrinæ om-
nium Theologorum? An omnes Theologi
docent Ecclesiam esse fallibilem in definiendo
sensu libri hæretico vel Catholico? Postulo
ut mihi exhibeantur Theologi isti omnes:
frustrà sudes, Martine, frustra que labores cum
uni-*

universa tua factione ut vel unum ostendas. Juxta omnes Theologos, inquis, est quaestio facti. Iterum dico Pater Magister hanc esse jaectantiam Jansenianam inanissimam & aperte falsam. Neque potuit hujus falsitas tam manifesta latere illos Galliae Episcopos; nam paucis annis ante Clerus Gallicanus in Generalibus comitiis sub Alexandro VII in urbe Parisiensi celebratis declararunt esse quaestionem non facti, sed juris, ut constat ex clarissimis eorum verbis superius citatis ubi scribunt ad Alexandrum VII.

Veruntamen in attributione, de qua in actis jam controversis agitur, admitto esse quaestionem facti fallibilis, cui fides divina praestari non debet, nec exigitur. Non enim exigitur ut fide divina credas propositiones quinque contineri in libro Jansenii Episcopi Iprensis, cum non sit de fide, librum esse Jansenii vel ullum unquam à Jansenio scriptum esse, neque à te, Martine unquam postulavi ut fidem divinam praestares, neque exegit Alexander VII, neque exigunt modo Belgii Antistes, ut juremus librum Jansenii esse, sive propositiones 5 in Jansenii libro contineri, sufficit jurare, quod contineantur libro, cui titulus Augustinus Cornelii Jansenii, sive Jansenii liber sit, sive non. Illa est quaestio definita

nita

nita infallibiliter, illa quæstio, quam Clerus Gallicanus in Generalibus Comitibus agnovit sine dubitatione esse quæstionem juris, quod & evincit ratio evidens à me inculcata pro instituto satis operosè, quamque à vobis nunquam convellendam esse assero confidenter: habe paucis repetitam.

Est quæstio juris, quem sensum habeat una propositio, prout jacet, Catholicumne, aut hæreticum; ergo est quæstio juris de propositionibus 100; ergo, & de integrâ Epistolâ, & libro. Antecedens omnes nobiscum admittitis. Consequens negatis. Sed disparitas à vobis danda est, aut fateamini, quod res est, stare apud vos pro ratione voluntatem; hanc esse, quæ intellectui vestro dominetur, non illam. Paritatem ego superius probavi luculentè, quamquam per se satis manifesta sit.

Ecce Pater Magister conciliatum Breve Clementis IX cum nostrâ sententiâ, adcòque elisam cavillationem tuam, tuæque factiõnis, quâ imperitæ turbæ imponitis, & Episcoporum Belgicorum saluberrimum Formulare temerè vocatur in invidiam, quasi juramentum exigatur de re non planè certâ. Quamquam, & satis certum sit, famosum volumen, & consequenter propositio-

nes

nes esse Jansenii , ut quis eas citrà temeritatis periculum tribuere possit illi Episcopo , in sensu ejus illas condemnare , atque ita jurare , ut Deum vocet in testeminceritatis suæ , quod scilicet eas verè habeat tanquam Jansenii , licèt non juret Jansenii esse ; quemadmodum adorare possum hostiam , quam Titius celebrans elevat , possum , & teneor colere Sempronium tanquam Parentem , de quo nullum habeo speciale fundamentum dubitandi , quin verè me genuerit.

Quanam autem Religio vetat me jurare , quod , & Hostiam illam habeam , ut legitimè consecratam , & Sempronium tanquam parentem , licet nec Metaphysicè , nec physicè certus sim Hostiam legitimè esse consecratam , aut me re ipsa à Sempronio genitum ?

Dispiciendum nunc tibi relinquo P. Magister an non meritò dixerim alibi , quod tam ægre fers in Epistolâ tuâ non nisi mendacissimè jactari , quod Clemens IX contentus fuerit condemnatione propositionum 5 , præscindendo à sensu libri. Quòd aliàs à me assertum , jam clarissimè ostensum est , ut nemo nisi ad stultitiam usque pertinax negaris. Unde pariter sequitur à te deinceps non nisi mendacissimè asserendum , quod Rex Christianissimus Edicto anni 1663 , 13

Octob. vetuerit Jansenistas vocari, qui sensu tuo Alexandrinæ Formulæ subscripsissent.

Vetuit illud Rex de iis tantum, qui subscripserant sine ulla exceptione, qualem à te adstrui, & quidem in quæstione juris, jam demonstratum est. An vocari Jansenistas Rex vetet Dominum Gilbertum ejusque in poena Socios, quos Theologi à Rege consulti, & Rex ipse Jansenistas declaravit? Atqui tamen Dominus Gilbert cum suis istis Gregalibus non difficulter subscribet, etiam centies, si opus fuerit, Formulæ sensu à te explicato, hoc sensu subscripsit cum ad Præpositi dignitatem evectus est, hoc sensu juravit. Non quidem signo ullo sensum hunc adeò restrictum, & exceptionem Jansenianam expressit sed ex ejus, quæ dein tradidit, dogmatibus satis patuit.

An sensu tuo propositiones damnare antea recusarunt Pseudo-Augustiniani illi, quos Rex tam severè olim perstrinxit quos tanquam Jansenistas & hæreticos persecutus est? Quia verò ad Regem Christianissimum appellasti, cujus decretum minimè sectariis vestris favere jam ostenderam, & tam proluxa Episcoporum testimonia refers, quæ cum sententiâ meâ facillimè composui, judicavi non ingratum tibi ac tuis fore, si præter Breve Clementis IX, Formulæ Alexandri & testi-

Stimonium Cleri Gallicani declarantis esse
 quæstionem juris, quam vos fingitis quæstio-
 nem facti, rursus typis commiserò edictum
 Regis, quo suam de Neo-Augustinianis,
 aliàs Jansenistis, sententiam pronuntiat. Hoc
 ipsum à me plures, quibus negare nihil pos-
 sum postularunt, quia vix ullum hìc illius
 exemplar reperire est, cujus memoria hoc
 tempore multis potest esse salutaris.

DECLARATION

DU ROY,

*Pour l'execution de la Bulle de Nôtre
 S. Pere le Pape, du 15.
 Fevrier 1665.*

Louis par la grace de Dieu, Roy de
 France & de Navarre : A tous presens
 & à venir, salut. Le dessein que nous avons
 de voir tous nos sujets reunis dans une me-
 me creance sur les matieres de la Foi & de
 la Religion, nous obligeant de veiller in-
 cessamment pour empecher le progres de
 toutes les Nouveutez, qui pourroient trou-
 H 2. bler.